

Ročník 5 • Číslo 3
Prosinec 2010

Zpravodaj

Krajského informačního střediska Pardubického kraje
pro zemědělství a venkov

Vybíráme z obsahu:

Vítězné soutěže Regionální potravina a MLS Pardubického kraje •
Místní akční skupiny se prezentují • Informace pro zemědělce •
Nabídka služeb, inzerce

CELOSTÁTNI SÍŤ PRO VENKOV

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PARDUBICKÝ KRAJ

Vážení přátelé,

jsme na sklonku letošního roku, který byl pro zemědělce komplikovaný. Jarní práce provázely problémy s průběhem počasí, které na řadě území vyvrcholily povodněmi. Ekonomika mnoha firem prohloubila propad především u producentů mléka, přestože došlo k mírnému nárůstu výkupních cen. Tyto ztráty nenahradily ani vyšší výkupní ceny u obilovin, kde byla nižší kvalita.

Svůj dopad měla i úsporná opatření MZe v dotační politice. Ale pro prvovýrobu je nejhorší zjištění, že nadále se zvyšuje dovoz především živočišných komodit, což má za následek další snižování stavů prasat, ale i skotu a rozměrů českého zemědělství.

Zvýšená aktivita se proto přenesla do firem potravinářských a zpracovatelských vyhlášením celostátní soutěže Ministerstvem zemědělství, Asociací krajů, Agrární a Potravinářskou komorou – „Regionální potravina“, které se uskutečnily ve všech krajích republiky. Jejich úspěšná prezentace proběhla na mezinárodní výstavě „Země živilka“ v Českých Budějovicích. Do této soutěže se celkem v ČR přihlásilo 320 výrobců s 934 výrobky. Komisemi bylo z několika vyhlášených kategorií vyhodnoceno celkem 71 výrobků, kterým

byl propůjčen na 6 let titul „Regionální potravina“ příslušného kraje.

Tato soutěž s jistotou oslovila značnou část spotřebitelské veřejnosti a to především na povinných ochutnávkách vítězných výrobků, které byly organizovány pro širokou spotřebitelskou veřejnost. V Pardubickém kraji první ročník této soutěže organizovala o.p.s. Agrovenkov. Do vlastní soutěže I. ročníku se přihlásilo 24 výrobců s 54 výrobky. Přehled účastníků i vítězů je součástí tohoto Zpravodaje. Celá soutěž byla v jednotlivých krajích vyhodnocena za účasti MZe, Agrární komory a Potravinářské komory ČR, organizátorů ale i účastníků soutěže. Po zkušenostech nabytých po prvním ročníku se řada navržených změn promítne do metodických pokynů pro příští ročník.

Je nutné skloubit již dlouhodobě organizované regionální soutěže (v našem případě „MLS Pardubického kraje“) s touto celostátní soutěží, aby nedocházelo k duplicitě.

Vlastní soutěž zabezpečuje především prezentaci zpracovatelských potravinářských firem v regionech a široké spotřebitelské veřejnosti jsou nabízeny skutečně kvalitní potravinářské výrobky v jednotlivých kategoriích.

Celá soutěž má budoucnost a je nutné v ní pokračovat a řešit v dalším období

především otázku odbytu v tržní síti. Při této příležitosti musím vyzvednout a ocenit snahu vedení KONZUMU v Ústí nad Orlicí, který vlastním projektem „Jsme tu doma“ upřednostňuje ve svých prodejnách mimo jiné vítězné výrobky Regionální potraviny a MLSu Pardubického kraje. Každý z těchto výrobců má možnost na základě svých možností uzavřít s KONZUMem smlouvu. Bližší podrobnosti najdete na stránkách www.jsme-tu-doma.cz

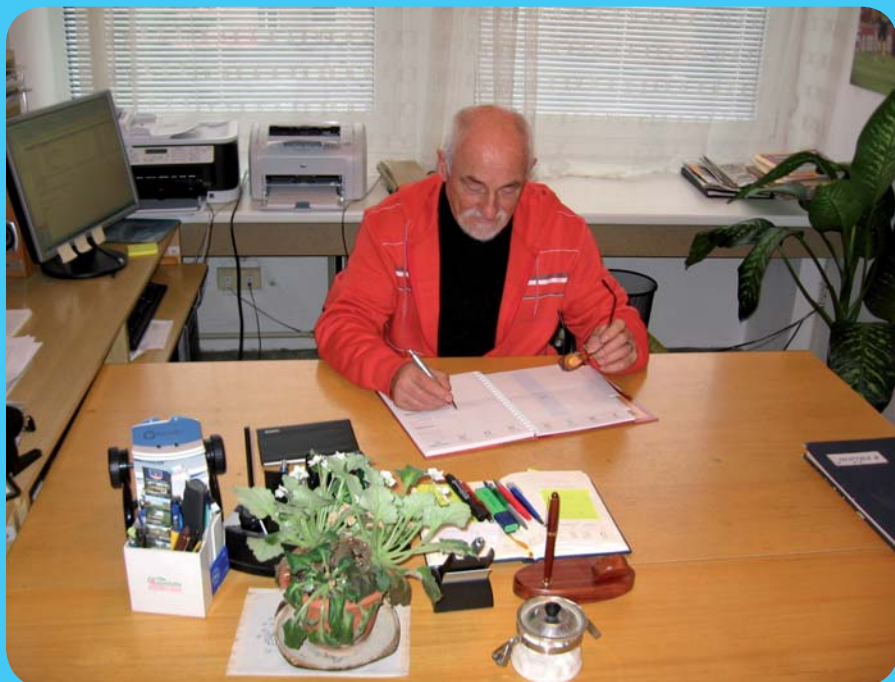
Dále, především v druhé polovině letošního roku, je pro veřejnost pořádána řada Farmářských nebo Selských trhů s nabídkou široké škály produktů. Tato forma prodeje nespasí výrobce s problémy v odbytu, ale je velmi dobrým doplňkem jejich činnosti. Má silnou podporu i v osobě samotného ministra zemědělství, což je pozitivní zjištění. Není to jako za ministra Gandaloviče, kde podpora např. prodeje mléka z mléčných automatů i školního mléka nebyla prakticky žádná, spíše naopak. K přístupu hlavního hygienika se ani nezmiňují, bylo napsáno již dost.

Za organizátory soutěží patří všem firmám, které se do potravinářských soutěží letos zapojily, upřímné poděkování, že i přes své každodenní problémy s úspěchem zvládly prezentace, jak na vyhodnocení MLSu tak i na jednotlivých ochutnávkách „Regionální potraviny“. Poděkování patří členům hodnotitelské komise, ale také vedení Pardubického závodního ústavu za umožnění prezentace Regionální potraviny Pardubického kraje při „Velké Pardubické“, kterou letos navštívilo cca 45 000 návštěvníků. Významnou podporou akci přispěl i Pardubický kraj.

Na závěr chci všem, kteří se na průběhu akcí pořádaných Agrovenkovem o.p.s. jakýmkoli způsobem podíleli, upřímně poděkovat za přínos a vyslovit přesvědčení, že tomu tak bude i nadále. Srdečně děkuji za spolupráci v letošním roce a do nového roku přeji všem především zdraví, osobní spokojenost, mnoho úspěchů ale také alespoň trochu nezbytného štěstí.

VÁCLAV KOBLÍZEK

PŘEDSEDA SPRÁVNÍ RADY AGROVENKOV, O.P.S.

Vyhlášení vítězů soutěže **Regionální potravina Pardubického kraje**

Motto:

„Podporujeme potravinářské výrobky z Pardubického kraje“

Hodnotitelská komise složená ze zástupců Ministerstva zemědělství ČR, Státní zemědělské potravinářské inspekce, Krajské veterinární správy, Pardubického kraje, Potravinářské komory ČR, Agrární komory ČR, Univerzity Pardubice, Střední průmyslové školy potravinářské Pardubice, Střední školy potravinářská Smiřice, Střední odborné školy a Středního odborného učiliště Polička a Kosteckých uzenin, a.s. dne 11. 8. 2010 hodnotila a vyhlásila vítězné potravinářské výrobky s právem označovat se logem Regionální potravina Pardubický kraj.

I. KATEGORIE: MLÉKO A MLÉČNÉ VÝROBKY

ARTUŠ – přírodní salámový polotvrdý sýr 40 %
Výrobce: Miltra B s.r.o.

II. KATEGORIE: PEKAŘSKÉ A CUKRÁŘSKÉ VÝROBKY

Pardubický perník – sada
Výrobce: Pavel Janoš

III. KATEGORIE: MASNÉ VÝROBKY

Radní rolka
Výrobce: Řeznictví – uzenářství
Francouz s.r.o.

IV. KATEGORIE: ALKOHOLICKÉ A NEALKOHOLICKÉ VÝROBKY (S VÝJIMKOU VÍNA)

Dědečkovo tajemství
Výrobce: SSKA s.r.o.

V. KATEGORIE: OVOCE A ZELENINA

Květák
Výrobce: Ing. Miloslav Kulhavý,
Zelenina Šnakov

VI. KATEGORIE: OSTATNÍ POTRAVINÁŘSKÉ VÝROBKY – Nebyl vybrán žádný výrobek

Do prvního ročníku soutěže se při přihlásilo celkem 24 potravinářských výrobců s 58 výrobky:

Choceňská mlékárna s.r.o. • Miltra B s.r.o. • Danuška Štefanová • Leona Šilarová • Pekařna Letohrad, s.r.o. • Sméalovo pekařství • Pekařství a cukrářství Sázava • ZD Rosice u Chrásti • BOCUS a.s. • MASOEKO s.r.o. • TORO VM a.s. • Řeznictví Sloupnice s.r.o. • Řeznictví – uzenářství Francouz s.r.o. • Zdeněk Kořínek • Řeznictví – uzenářství Pavel Hubený • Medovinka s.r.o. • Potraviný Málek s.r.o. ovocný lihovar Dolní Roveň • SSKA s.r.o. • Pardubický pivovar, a.s. • Ing. Miloslav Kulhavý Zelenina Šnakov • Jarmila Janurová –JaJa • Pavel Janoš • Zemědělské družstvo se sídlem ve Sloupnici • Živa zemědělská obchodní, a.s.

Slavnostní předání diplomů a skleněných plaket výrobcům vítězných potravin proběhlo na Pardubickém zámku ve čtvrtek dne 16. září 2010 v 17.00 hodin.

Za organizátory soutěže: Václav Koblížek, Ing. Vladimír Šabata – AGROVENKOV, o.p.s.

Dne 4. 9. 2010 byl vyhlášen na Pardubickém závodisti IV. ročník Potravinářské soutěže výrobek Pardubického kraje „MLS PARDUBICKÉHO KRAJE“ 2010

Motto: „Podporujeme potravinářské výrobky a výrobce z Pardubického kraje“

Do soutěže se přihlásilo 24 výrobců s 88 výrobky:

Pekárna Letohrad, s.r.o. • Danuška Štefanová • Leona Šilarová • Pekařství a cukrářství Sázava s.r.o. • Smékalovo pekařství spol. s r.o. • ZD Rosice u Chrasti • Choceňská mlékárna s.r.o. • Marie Černilová • Miltra B s.r.o. • BOCUS a.s. • Jatka Lanškroun s.r.o. • MASOEKO s.r.o. • TORO VM a.s. • Vladimír Švanda • Řeznictví Sloupnice s.r.o. • Řeznictví – uzenářství Francouz s.r.o. • Řeznictví – Uzenářství Pavel Hubený • Zdeněk Kořínek • ZEAS, a.s. Pod Kunětickou horou • ZŘUD – Masokombinát Polička, a.s. • Jarmila Janurová – JaJa • Josef Novotný • Medovinka s.r.o. • Pavel Janoš

Soutěž probíhala v těchto kategoriích:

Mlýnské a pekárenské a cukrářské výrobky • Mléko a mléčné výrobky • Maso a masné výrobky • Výrobky z medu a ostatní

Ocenění a označení Potravinářský výrobek Pardubického kraje 2010 „MLS Pardubického kraje“ 2010 spolu s certifikátem uděluje Mgr. Radko Martínek, hejtmán Pardubického kraje a předseda správní rady AGROVENKOVA na základě návrhu hodnotitelské komise. Záštitu nad potravinářskou soutěží má Mgr. Radko Martínek. Oceněný výrobek má právo užívat označení Potravinářský výrobek Pardubického kraje „MLS Pardubického kraje“ 2010 ve formě loga.

Ocenění předali:

- Mgr. Radko Martínek, hejtmán Pardubického kraje
- Ing. Blanka Weisbauerová, ředitelka agentury Pardubice MZe pro zemědělství a venkov
- Ing. Václav Kroutil, radní Pardubického kraje
- Ing. Jan Petrovaj, Zemědělský svaz ČR
- Ing. Oldřich Žďárský, Agrární komora ČR

Výherci IV. potravinářské soutěže „MLS Pardubického kraje“ 2010

MLÝNSKÉ, PEKÁRENSKÉ A CUKRÁŘSKÉ VÝROBKY

**Štefanovo pekařství
Štefanová Danuška**
Zelňáková kapsa

Cukrárna „Na výsluní“
Jogurtový
čokoládový řez

Cukrárna „Na výsluní“
Brandýské
máslové koláče

**Pekařství a cukrářství
Sázava s.r.o.**
Žitno-pšeničný chléb

**Smékalovo pekařství
spol. s r.o.**
Buchta ovocná
(švestka, meruňka)

MLÉKO A MLÉČNÉ VÝROBKY

**Choceňská
mlékárna s.r.o.**
Choceňské pomazán-
kové – vanilka

**Choceňská
mlékárna s.r.o.**
Choceňské pomazán-
kové s čokoládou

Kozí farma Licibořice
Pařený kozí sýr

MILTRA B s.r.o.
ARTUŠ – přírodní
salámový polotvrdý sýr

MASO A MASNÉ VÝROBKY

BOCUS, a.s.
Libový kabanos

BOCUS, a.s.
Uzená hovězí kýta

MASOEKO s.r.o.
Zámecká šunka

MASOEKO s.r.o.
Klobása s tvarůžky

Vladimír Švanda řeznictví
Švandova uzená klobása

Řeznictví Sloupnice s.r.o.
Sloupnická tlačěnka

Řeznictví uzenářství Francouz s.r.o.
Paštika s medvědí česnekem

Řeznictví uzenářství Francouz s.r.o.
Radní rolka

Řeznictví uzenářství Pavel Hubený
Staročeská uzenka

Řeznictví uzenářství Pavel Hubený
Uzená pečeně

Zdeněk Kořínek
Šunkové prasátko

Zdeněk Kořínek
Sedlácká kýta

Zdeněk Kořínek
Minimls

Zdeněk Kořínek
Dušená šunka

Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti
Lunch - meat

Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti
Jehněčí klobása

ZEAS, a.s.
Pod Kunětickou horou
Játrový sýr se šunkou

ZŽUD Masokombinát Polička, a.s.
Paštika s olivami

VÝROBKY Z MEDU A OSTATNÍ

Jarmila Janurová JaJa
Radostný skok

Medovinka, s.r.o.
Thorovo kladivo

Pavel Janoš
Pardubický perník - sada

PARDOBICKÝ KRAJ

Výsledek hlasování spotřebitelské veřejnosti

Spotřebitelská veřejnost z 88 výrobků vybrala tyto tři nejchutnější výrobky:

Výrobek

1. Uzená pečeně
2. Paštika s medvědí česnekem
3. Zelník

Firma

- Řeznictví - uzenářství Pavel Hubený**
Řeznictví - uzenářství Francouz, s.r.o.
Pekárna Letohrad, s.r.o.

Blahopřejeme výrobcům k získání titulu výrobek roku Pardubického kraje.

Pořadatel AGROVENKOV, o.p.s. děkuje všem soutěžícím za účast ve čtvrtém ročníku soutěže o potravinářský výrobek Pardubického kraje a zároveň všem návštěvníkům, kteří přišli vybrat nejlepší výrobek ve spotřebitelské soutěži a tímto akcí MLS pardubického kraje podpořili.

„DO ČESKÝCH DOMÁCNOSTÍ PATŘÍ ČESKÉ VÝROBKŮ“.

V rámci potravinářské soutěže MLS Pardubického kraje probíhala ochutnávka vítězných potravinářských výrobků „Regionální soutěže Pardubického kraje“.

VÁCLAV KOBLÍZEK, PŘEDSEDA SPRÁVNÍ RADY AGROVENKOVA, O.P.S.
ING. VLADIMÍR ŠABATA, ŘEDITEL AGROVENKOVA, O.P.S.

Celostátní síť pro venkov v Pardubickém kraji

CSV má za sebou dva roky působení. Ministerstvo zemědělství se rozhodlo postavit Síť na svých regionálních pracovištích – Agenturách pro zemědělství a venkov a většina hodnocení uplynulých dvou let se shoduje na tom, že to byla šťastná volba. Síť v Pardubickém kraji nyní sdružuje 60 partnerů, kteří reprezentují 46 organizací, které mají přímý vztah k venkovskému prostoru. Mezi těmito partnery se již našla řada takových, kteří svou aktivitou naplňují smysl Síť v setkávání a výměně dobrých i špatných zkušeností a Agentury pro zemědělství a venkov jim k tomu zabezpečují díky Síti odpovídající podmínky.

V Pardubickém kraji jsme se rozhodli v maximální možné míře zapojit partnery Síť jak do příprav, tak do realizace programu síť. Dále stavíme na úspěšných projektech z minulosti, pokud svým obsahem splňují podmínky Síť - mají-li vazbu k venkovskému prostoru a řeší problematiku s návazností na Program rozvoje venkova. Díky tomu mohly být v roce 2010 zorganizovány semináře pro zemědělce se zaměřením na podmínky poskytování dotací, pro starosty obcí na téma využití alternativních zdrojů energie s exkurzí do bioplynových stanic, studenti ze zemědělských škol si prohlédli realizované projekty přímo v zemědělských podnicích a podobně.

V této době připravujeme plán práce a rozpočet na příští rok. Obracíme se proto na naše partnery v Síti s nabídkou, aby se zapojili do činnosti Síť, případně navrhli problematiku, kterou je vhodné se v rámci CSV zabývat. V této souvislosti je ale nutné připomenout, že ani CSV se nemůže zabývat všemi tématy týkajícími se zemědělství a venkova, je to především názorová platforma Programu rozvoje venkova a proto i akce Síť by měly mít k tomuto tématu vazbu. Síť nemůže zasahovat do témat a problematik, které je možné řešit z jiných zdrojů, například z dotací na poradenství.

Na základě návrhů, které zazněly 19. října na setkání partnerů Síť v Chrudimi, připravujeme na rok 2011 jako tradičně školení pro zemědělce k aktualizaci

kontroly podmíněnosti a dotacím, ve spolupráci s místními akčními skupinami vytvoříme leták, který bude informovat o již realizovaných projektech programu LEADER. Protože jednou z podmínek kontroly podmíněnosti je i oprávnění s nakládáním s přípravky chemické ochrany rostlin a většinou zemědělci v tomto roce končí platnost jejich oprávnění, připravujeme cyklus seminářů a školení zaměřených na tuto problematiku. Rádi bychom navázali na exkurze studentů středních zemědělských škol do zemědělských podniků, které již realizovaly projekty v rámci PRV, podobná exkurze by mohla být uspořádána i pro potenciální zájemce z řad zemědělců a obcí. Některé místní akční skupiny rychle dohánějí své kolegy, kteří s činností začali o několik roků dříve. Pro získání nových nápadů a příkladů dobré praxe pro ně připravujeme výjezdní zasedání do některé dlouhodobě úspěšné MAS. Zejména starostům obcí bude určena exkurze do obcí, které byly úspěšné v soutěži Vesnice roku.

Na jednání v Chrudimi navrhli zástupci agrární komory vznik tematické skupiny, která by se zabývala erozí ohrožeností půd a vodou v krajině. Jak bylo zřejmé z jejich vystoupení, v praxi často narážejí na ne zcela vyhovující definování erozně ohrožených půd v evidenci pozemků LPIS a z toho vyplývají provozní problémy a dokonce ohrožení možností získávání podpor a dotací. Pozemky zdanlivě bezproblémové jsou vyznačeny jako erozně ohrožené a sousední pozemek, který je trvalým zdrojem problémů, jako erozně označený není. Rádi by proto tyto problémy v rámci tematické skupiny řešili, případně k některým nejproblematictějšími pozemkům zadali studie k ověření správnosti zařazení. Rozpočet Síť proto bude se zahájením jejich činnosti počítat.

Věříme, že něco z našeho programu pro Vás bude inspirací a zapojíte se do činnosti Síť. Těšíme se na další spolupráci.

ING. BOHUSLAV LAPÁČEK
KOORDINÁTOR CSV V PARDUBICKÉM KRAJI

Komise představuje plán pro perspektivní společnou zemědělskou politiku po roce 2013

Evropská komise zveřejnila 18. listopadu 2010 sdělení „Společná zemědělská politika do roku 2020 – řešení budoucích problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územního plánování“. Díky představené reformě by evropské zemědělství mělo být dynamičtější a konkurenceschopnější a mělo by účinněji naplňovat strategii Evropa 2020, jejíž vizí je stimulovat udržitelný a inteligentní růst podporující začlenění. Dokument nastiňuje tři varianty budoucí reformy. Po jejich projednání předloží Komise v polovině roku 2011 formální legislativní návrhy.

Po představení tohoto sdělení podtrhl komisař Dacian Cioloș odpovědný za zemědělství a rozvoj venkova význam toho, aby se společná zemědělská politika (SZP) stala „ekologičtější, spravedlivější, efektivnější a účinnější“. Dále uvedl: „SZP neslouží jen zemědělcům, je tu pro všechny občany EU jako spotřebitele a daňové poplatníky. Musíme ji proto koncipovat tak, aby byla pro veřejnost srozumitelnější a aby bylo jasné, jaké veřejné přínosy mají zemědělci pro společnost jako celek. Evropské zemědělství musí být konkurenceschopné nejen z hlediska ekonomického, ale i z hlediska životního prostředí.“

Začátkem roku Komise uspořádala veřejnou diskuzi a významnou konferenci o budoucnosti SZP. Velká většina příspěvků se shodla na třech hlavních cílech SZP:

- **efektivní produkce potravin** (zajišťováním dostatečného množství zdravotně nezávadných potravin na pozadí rostoucí celosvětové poptávky, hospodářské krize a mnohem větší proměnlivosti podmínek na trhu přispívají zemědělci k zabezpečení dostatku potravin);

- **udržitelné řízení přírodních zdrojů a boj proti změně klimatu** (zemědělci musí brát často větší ohled na životní prostředí než na ekonomické aspekty, avšak související náklady jim trh nevrátí);

- **zachování územní rovnováhy a rozmanitosti venkovských oblastí** (zemědělství zůstává ve venkovských oblastech hlavní hospodářskou a sociální hybnou silou a důležitým faktorem zachování živé krajiny).

Dnešní sdělení Komise se zabývá budoucími nástroji, které by se mohly nejlépe hodit k dosažení vytčených cílů. Pokud jde o **přímé platby**, sdělení vyzdvihuje význam **přerozdělení, úprav** a **lepšího**

cílení podpory na základě objektivních a spravedlivých kritérií a s ohledem na **srozumitelnost pro daňového poplatníka**. Tato kritéria by měla mít jak aspekty ekonomické (s poukazem na to, že přímé platby mají mj. povahu „podpory příjmů“), tak aspekty environmentální (zohlednění veřejných statků, které zemědělci zajišťují) a podpora by měla být **lépe zacílená na aktivní zemědělce**. Spravedlivější rozdělování prostředků by mělo být zabezpečeno hospodářsky a politicky průchodným způsobem a s přechodovou fází, aby se zabránilo závažnějším negativním dopadům. Jednou z možností by mohlo být poskytování základní platby na podporu příjmů (která může být jednotná pro celý region, nikoli však paušální pro celou EU, na základě nových kritérií a s určitým horním limitem) ve spojení s povinnou (roční) environmentální platbou za doplňkové akce, které jdou nad rámec základních pravidel podmíněnosti (například pokryv zelení, střídání plodin, stálé pastviny nebo vynětí půdy z produkce z ekologických důvodů) plus platba za zvláštní přírodní omezení (definovaná na úrovni EU), která doplňuje platby na základě opatření pro rozvoj venkova, a limitovaná platba vázaná na produkci pro zvláště citlivé zemědělské obory (obdobu současné varianty zavedené na základě [článku 68] kontroly stavu SZP). Konkurenceschopnost malých zemědělských podniků by měl posílit jednoduchý režim zvláštní podpory, který by zároveň omezil byrokracii a přispěl k životaschopnosti venkovských oblastí.

Pokud jde o **tržní opatření**, jako jsou veřejné intervence a podpora soukromého skladování, existoval by prostor pro jejich **zefektivnění a zjednodušení** a případně pro zavedení nových prvků za účelem **lepšího fungování potravinového řetězce**. Ačkoli tyto mechanismy byly tradičními nástroji SZP, reformami byla postupně posílena tržní orientace zemědělství v EU a dané mechanismy byly omezeny na opatření záchranné sítě, a to natolik, že veřejné zásoby již v podstatě neexistují. Zatímco v roce 1991 představovala tržní opatření 92 % nákladů na SZP, v roce 2009 se na ně z rozpočtu SZP vydalo jen 7 %.

Politika **rozvoje venkova** přispěla k posílení hospodářské, environmentální a sociální udržitelnosti sektoru zemědělství a venkovských oblastí, avšak ozývájí

se silné hlasy volající po plném začlenění aspektů **životního prostředí, změny klimatu** a **inovací** horizontálně do všech programů. Pozornost se věnuje významu přímého prodeje a místních trhů a zvláštěním potřebám mladých a začínajících zemědělců. Bude pokračovat integrace přístupu podle programu LEADER. Ke zvýšení efektivity se propaguje přechod k přístupu více založenému na výsledcích, eventuálně s kvantifikací cílů. Novým prvkem budoucí politiky rozvoje venkova by měl být **soubor nástrojů pro řízení rizik**, který by umožnil lépe se vypořádat s nejistými podmínkami na trhu a nestálostí příjmů. Členské státy by měly mít možnost různými způsoby ošetřit rizika spojená s produkcí a příjmy, počínaje novým nástrojem stabilizace příjmů, který je v souladu s pravidly WTO, až po zvýšenou podporu pro pojištění nástroje a vzájemné fondy. Jako u přímých plateb by i zde měly být prostředky rozdělovány nově podle objektivních kritérií a současně by měly být omezeny významnější negativní důsledky oproti současnému systému.

Sdělení Komise **představuje tyto tři varianty budoucího směřování SZP**, které mají řešit uvedené hlavní výzvy: 1) náprava nejnaléhavějších nedostatků SZP postupně zaváděnými změnami, 2) posun k ekologičtější, spravedlivější, efektivnější a účinnější SZP a 3) odklon od podpory příjmů a tržních opatření a naopak větší orientace na cíle v oblasti životního prostředí a boje proti změně klimatu. **Ve všech třech případech Komise předpokládá zachování současného dvoupilířového systému**, v němž **prvním pilířem jsou přímé platby a tržní opatření s pravidly jasně definovanými na úrovni EU a druhým pilířem víceletá opatření pro rozvoj venkova**, kde rámec pro možné režimy je stanoven na úrovni EU, avšak konečná volba režimů je ponechána členským státům nebo regionům pod společnou správou. Dalším společným prvkem všech tří variant je myšlenka, že budoucí systém přímých plateb nemůže být založen na historických referenčních obdobích, nýbrž na objektivních kritériích. „V současném systému existují různá pravidla pro státy EU 15 a EU 12, což po roce 2013 nemůže pokračovat,“ rozhodně prohlásil komisař Cioloș. Objektivnější kritéria jsou nutná i pro přidělování prostředků na rozvoj venkova. **ZDROJ: EUROPA.EU**

Popis tří základních variant politiky

	Přímé platby	Tržní opatření	Rozvoj venkova
Varianta 1	Zavést spravedlivější rozdělení přímých plateb mezi členskými státy (avšak neměnit současný systém přímých plateb).	Posílit nástroje řízení rizik. Zefektivnit a zjednodušit současné tržní nástroje, kde je to vhodné.	Pokračovat v orientaci vyplývající z kontroly stavu SZP a spočívající ve zvýšeném financování řešení otázek týkajících se změny klimatu, vody, biologické rozmanitosti, energie z obnovitelných zdrojů a inovací.
Varianta 2	Zavést spravedlivější rozdělení přímých plateb mezi členskými státy a podstatně změnit nastavení tohoto nástroje Přímé platby by zahrnovaly: základní sazbu jakožto podporu příjmů povinnou dodatečnou podporu za konkrétní ekologické veřejné statky plynoucí z jednoduchých, zobecněných, ročních a nesmluvních agroenvironmentálních akcí na základě dodatečných nákladů na provedení těchto akcí doplňkovou platbu kompenzující zvláštní přírodní omezení dobrovolnou podporu vázanou na produkci pro konkrétní odvětví a regiony¹ zavést nový režim pro malé zemědělské podniky zavést horní limit pro základní sazbu a současně zvážit příspěvek velkých zemědělských podniků k zaměstnanosti na venkově	Zlepšit a zjednodušit současné tržní nástroje, kde je to vhodné.	Přizpůsobit a doplnit současné nástroje, aby byly lépe sladěny s prioritami EU, orientovat podporu na životní prostředí, boj proti změně klimatu a/nebo restrukturalizaci a inovace a posílit regionální a místní iniciativy. Posílit současné nástroje řízení rizik a zavést volitelný nástroj stabilizace příjmů slučitelný s kritérii „green box“ WTO, který by kompenzoval podstatné snížení příjmů. Lze uvažovat o určitém přerozdělení prostředků mezi členskými státy na základě objektivních kritérií.
Varianta 3	Postupně zrušit přímé platby v jejich současné podobě. Místo přímých plateb poskytovat omezené platby za environmentální veřejné statky a doplňkové platby za zvláštní přírodní omezení.	Zrušit všechna tržní opatření s možnou výjimkou doložky o narušení, kterou by bylo možno uplatnit v případě závažných krizí.	Opatření by se zaměřovala hlavně na boj proti změně klimatu a otázky životního prostředí.

¹ Jednalo by se o období dnešní vázané podpory vyplácené podle článku 68 a jiných vázaných podpor.

Přehled sazeb jednotlivých dotací ke dni 30. 11. 2010

Druh dotace	Rok 2010	Rok 2009	Rok 2008	Rok 2007	Porovnání roku 2009 a 2010
SAPS – jednotná platba na plochu (Kč/ha)	4060,80	3710,00	3072,7	2791,50	+350,80
TOP-UP zemědělská půda (Kč/ha)	514,10	1184,00	1341,40	*1755,10	-669,90
TOP-UP přežvýkavci (Kč/VDJ)	1310,10	1461,3	1669,40	2548,90	-151,20
TOP-UP len na vlákno (Kč/ha)	0	1664,50	1631,20	3843,40	-1664,50
TOP-UP krávy bez tržní produkce mléka – KBTPM (Kč/VDJ)	2119,60	3280,40	2939,70		-1160,80
TOP-UP ovce, kozy (Kč/VDJ)	1000,00	1362,10	1344,80		-362,10
TOP-UP brambory pro výrobu škrobu celkem Kč/t (coupl.)	1631,20	1668,60	2294,30	2548,90	-37,40
Oddělená platba za cukr (Kč/t)	341,65	350,59	270,10	211,92	-8,94
Platba na „dojené krávy“	2444,40				+2444,40

* v roce 2007 platba pouze na ornou půdu

ZDROJE: MZe, SZIF

Změny v Kontrolách podmíněnosti v roce 2011

A. ZÁKONNÉ POŽADAVKY (SMR)

Od 1. 1. 2011 budou do systému kontroly podmíněnosti v ČR zařazeny další níže uvedené kontrolované požadavky. Kontrolu těchto nových požadavků budou v zemědělských podnicích od roku 2011 provádět:

Státní rostlinolékařská správa (SRS)

Byl použitý přípravek povolen SRS?

Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji, jimiž je označen na obalu?

Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?

Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásnu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?

Bylo při aplikaci přípravku postupováno v souladu s pokyny k ochraně včel, zvěře a vodních organismů tak, aby nedošlo k jejich úhynu?

Byl přípravek aplikován tak, aby nedošlo k prokazatelnému zašazení rostlin mimo pozemek, půdní blok, na němž se prováděla aplikace?

Ústav pro státní kontrolu veterinárních preparátů a léčiv (ÚSKVBL)

Je dodržován zákaz podávat zvířatům produkujícím potraviny zakázané látky?

Nejsou v hospodářství přechovávány a vlastněny zakázané látky nebo přípravky?

Jsou dodržovány ochranné lhůty v případě legálního ošetření přípravkem s obsahem zakázaných látek?

Jsou dodržována omezení v souvislosti s legálním použitím zakázaných látek?

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI)

Splňuje potravina limity na obsah cizorodých látek a reziduí pesticidů?

Je potravina prostá škůdců a bez známek mikrobiálního kažení či plísně viditelné pouhým okem?

Je zabráněno kontaminaci potraviny cizorodými a jinými látkami a kontaminaci způsobené zvířaty a škůdci?

Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého dodavatele surovin a látek určených k přimísení do potravin?

Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého odběratele svých produktů?

Je zajištěno takové označení nebo identifikace produktu, které zajišťuje jeho sledovatelnost?

Pokud se provozovatel potravinářského podniku dozvěděl o tom, že jím vyprodukovaná a dodaná potravina či surovina nebyla bezpečná, informoval o tom všechny své odběratele a příslušný dozorový orgán a zajistil stažení nebezpečné potraviny z trhu?

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Jsou krmiva odebírána jen z provozů, které jsou řádně registrovány?

Jsou krmiva skladována odděleně od chemických látek, odpadů a dalších nebezpečných a zakázaných látek, medikovaných krmiv, doplňkových a jiných krmiv tak, aby bylo také při jejich distribuci a manipulaci zabráněno kontaminaci či zkrmení zvířatům, kterým není krmivo určeno a sklady krmiv jsou udržovány čisté a suché a v případě potřeby jsou přijata vhodná opatření k hubení škůdců?

Jsou vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva? Jsou vedeny záznamy o každém použití přípravků na ochranu rostlin, biocidních produktů, geneticky modifikovaného osiva a zohledňovány výsledky analýz vzorků krmiv zaměřených na bezpečnost krmiva?

Dodržuje provozovatel zákaz krmení hospodářských zvířat živočišnými bílkovinami a krmivy tyto bílkoviny obsahujícími?

Dodržuje provozovatel podmínky odděleného skladování živočišných bílkovin a krmiv tyto bílkoviny obsahujících?

Státní veterinární správa ČR (SVS ČR)

Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uváděny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, kterým byly podány látky skupiny A přílohy I směrnice Rady 96/23/EHS?

Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uvedeny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, u kterých nebyla dodržena ochranná lhůta u veterinárních léčivých přípravků skupiny B1 a B2 směrnice Rady 96/23/EHS nebo v jejichž produktech byla zjištěna rezidua nad stanovený maximální reziduální limit?

Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy mělo hospodářství pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého brucelózy skotu nebo úředně prostého brucelózy ovcí a koz?

Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy mělo hospodářství pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého tuberkulózy skotu?

Nezařadil chovatel pro dodávku mléka mléko od zvířat, která ze zdravotního hlediska nesplňují podmínky pro dodávku mléka?

Je s mlékem při jeho získávání a skladování zacházeno tak, aby se vyloučilo ohrožení zdravotní nezávadnosti nebo snížení jeho jakosti?

Je s vejci zacházeno tak, aby nebyla ohrožena jejich zdravotní nezávadnost nebo jakost?

Byl nahlášen krajské veterinární správě výskyt TSE, a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění TSE?

Nebyla přemístována zvířata z hospodářství podezřelá z infekce TSE, která byla úředně omezena v pohybu do doby, kdy byly známy výsledky klinického vyšetření a epizootologického šetření provedené příslušnou krajskou veterinární správou?

Nebylo manipulováno se zvířaty podezřelými z infekce TSE, která měla být za úředního dohledu usmrcena pro laboratorní vyšetření?

Byly všechny části těla zvířete podezřelého z infekce TSE ponechány pod úředním dozorem do doby stanovení diagnózy nebo odstraněny v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?

Nebyly přemístovány části těla zvířete pozitivního na TSE, které se měly neškodně odstranit v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?

Nebyla přemísťována riziková zvířata a produkty z nich, která byla identifikována šetřením a měla být usmrcena a neškodně odstraněna v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?

Nebyla přemísťována zvířata vnímavá k TSE a produkty živočišného původu, které z nich byly získány na hospodářství, na kterém bylo infikované zvíře přítomno; přemísťování bylo jenom na základě schválení příslušné krajské veterinární správy?

Je uváděn na trh skot, mimo pozitivního zvířete a kohorty vytvořené na základě šetření, a jejich embrya a vajíčka doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?

Jsou uváděny na trh ovce s vyhovujícím genotypem a jejich embrya a vajíčka doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt slintavky a kulhavky, a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt následujících nákaz, a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění: 1. vezikulární stomatitida, 2. vezikulární choroba prasat, 3. mor skotu, 4. mor malých přežvýkavců, 5. modulární dermatitida skotu, 6. horečka údolí Rift, 7. katarální horečka ovcí, 8. neštovice ovcí a koz, 9. africký mor prasat, 10. enzoootická hemoragická choroba jelenovitých nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt katarální horečky ovcí, a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

B. PODMÍNKY DOBRÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO A ENVIRONMENTÁLNÍHO STAVU (GAEC) PRO ROK 2011

1. Žadatel na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s druhem zemědělské kultury orná půda, jehož průměrná sklonitost přesahuje 7°, zajistí po sklizni plodiny založení porostu následné plodiny, nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:

- a) strniště sklizené plodiny je ponecháno na půdním bloku, popřípadě jeho dílu minimálně do 30. listopadu, jestliže to není v rozporu s bodem 2, nebo
- b) půda zůstane zorána, popřípadě podmítnuta za účelem zasažení vody minimálně do 30. listopadu, jestliže operace není v rozporu s bodem 2.

2. Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy jako

- a) silně erozně ohrožená, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice; porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií; v případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin,
- b) mírně erozně ohrožená, zajistí, že širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím půdoochranných technologií. (Pozn. navržený termín nabytí účinnosti je 1. 7. 2011).

Pozn.

1) Ve vrstvě erozně ohroženosti půd platné od 1. 7. 2011 bude nastaven 10m pás podél vnitřní hranice PB, kde nebudou plochy SEO a MEO považovány za erozně ohrožené, pokud nebudou zasahovat dále do půdního bloku.

2) Vrstva erozně ohroženosti platná od 1. 7. 2011 bude v LPIS zveřejněna s dostatečným předstihem, nejdéle do konce února 2011.

3) Aktualizace vrstvy erozně ohroženosti půd k 1. 7. příslušného roku budou omezeny pouze na vyřizování reklamací a změny související s budováním teras, evidencí KP či aktualizací BPEJ. Tyto úpravy budou zemědělcům avizovány.

4) Po očištění okrajů PB bude zvažována i možnost nastavení filtru pro malé erozně ohrožené plošky uvnitř PB. Ministerstvo též uváží možnosti vydělení erozně ohrožené plochy do samostatného DPB a možný rozpor tohoto konání s §3a odst. 4 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

5) LPIS bude obsahovat i doporučené managementy pro jednotlivé kategorie erozně ohroženosti půd; tyto by v LPIS měly být k dispozici v únoru 2011.

6) V druhé polovině listopadu se uskuteční další jednání, na kterém budou jednotlivé půdoochranné technologie pro zakládání porostů širokořádkových plodin dále podrobně diskutovány tak, aby jejich konečný výčet představoval prakticky použitelná, objektivně kontrolovatelná a prokazatelně půdoochranná opatření.

3. Žadatel na minimálně 20% jím užívané výměry půdních bloků, popřípadě jejich dílů s druhem zemědělské kultury orná půda, vztažené k celkové výměře tohoto druhu kultury užívané žadatelem k 31. květnu příslušného kalendářního roku v evidenci půdy, zajistí každoročně:

- a) aplikování tuhých statkových hnojiv nebo tuhých organických hnojiv v minimální dávce 25 tun na hektar, s výjimkou tuhých statkových hnojiv z chovu drůbeže, kde je minimální dávka stanovena na 4 tony na hektar; při plnění podmínky zapravením ponechaných produktů při pěstování rostlin¹³⁾ (například slámy) podle jiného právního předpisu¹⁴⁾ není stanovena minimální dávka, nebo
- b) pokrytí tohoto procenta výměry, popřípadě jeho odpovídající části v termínu minimálně od 31. května do 31. července příslušného kalendářního roku porostem jedné z následujících plodin, popřípadě jejich směsí: jeteloviny, víkev huňatá, víkev panonská, víkev setá, bob polní, lupina modrá, hrách setý. Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, popřípadě jako směsi s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50%.

4. Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu pálit bylinné zbytky.

5. Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu provádět agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky bodu 7.

6. Žadatel nezruší, popřípadě nepoškodí krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník. Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje, dojde-li k zásahu vůči němu se souhlasem příslušného orgánu¹⁵⁾.

7. Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu regulaci rostlin netýkavky žláznaté tak, aby se na něm v průběhu příslušného kalendářního roku nevyketovaly kvetoucí nebo odkvetlé rostliny tohoto druhu. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.

8. Žadatel nezmění na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu druh zemědělské kultury travní porost na druh zemědělské kultury orná půda.
9. Žadatel zajistí, aby se po 31. říjnu kalendářního roku na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s kulturou travní porost nenacházel porost vyšší než 30 cm, pokud jiný právní předpis¹⁶⁾ nestanoví jinak.
10. Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s jiným právním předpisem¹⁷⁾.
11. Žadatel na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu sousedícím s útvarem povrchových vod zachová ochranný pás nehněné půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry, pokud jiný právní předpis¹⁸⁾ nestanoví jinak. (pozn. platnost od 1. 1. 2012).
- 13) Čl. 23 a 24 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění.
- 14) § 7 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 91/2007 Sb.
- 15) Například § 75 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 218/2004 Sb.
- 16) Například zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.
- 17) § 8 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).
- 18) Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění pozdějších předpisů.

ZDROJ: MZe, NOVELA NV č. 479/2009 Sb.
UPRAVIL ING. SMÍTAL

Harmonogram příjmu žádostí v Programu rozvoje venkova na rok 2011

Jarní kolo příjmu žádostí únor/březen 2011

- I.1.1.3 Založení porostu rychle rostoucích dřevin pro energetické využití
- I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
- I.1.3.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství
- III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie

Letní kolo příjmu žádostí červen 2011

- I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
- I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
- II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů
- III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- III.1.3 Podpora cestovního ruchu
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie
- IV.1.2 Realizace projektů spolupráce

Podzimní kolo příjmu žádostí říjen 2011

- I.1.2 Investice do lesů
- I.1.4 Pozemkové úpravy
- I.3.4 Využívání poradenských služeb
- III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic a občanské vybavení a služby
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie

ZDROJ: MONITOROVACÍ VÝBOR PRV, LISTOPAD 2010

Unie chce lépe předcházet velkým katastrofám

Prevence lesních požárů či povodní by měla být pevně začleněna do unijního financování.

Za přijímání a financování preventivních opatření na ochranu osob, životního prostředí a majetku včetně kulturního dědictví nesou v první řadě odpovědnost členské státy EU. Katastrofy jako devastující lesní požáry či povodně se ale státními hranicemi neřídí.

Navíc vedle přímého ohrožení lidského života na něj mají často i nepřímý negativní dopad tím, že postihují zemědělství či životní prostředí a v širším kontextu i hospodářský růst či konkurenceschopnost. Finanční prostředky Evropské unie jsou v současnosti často vynakládány až na odstraňování následků katastrof, ale v EU roste uvědomění, že je třeba naopak do stávajícího rámce financování Unie pevně zakomponovat prvek předcházení katastrofám.

Z těchto důvodů současné belgické předsednictví v Radě EU sestavilo společný soubor návrhů závěrů Rady o inovativních řešeních zaměřených na

předcházení katastrofám velkého rozsahu, ať již čistě přírodního původu, či těch způsobených člověkem. Tento soubor, který by měl být přijat na některém z nadcházejících jednání Rady justice a vnitra, přináší vedle členských států úkoly i pro Evropskou Komisi.

Ta bude vyzvána, aby do konce roku 2012 předložila členským státům vhodné iniciativy, jejichž cílem je pokud možno zabránit vzniku katastrof nebo omezit jejich nepříznivé důsledky.

Důraz je kladen především na zvýšení motivace nejen veřejných orgánů, ale i jednotlivců k provádění opatření zaměřených na předcházení katastrofám a na posilování povědomí o předcházení rizikům v EU. Jako jednu z motivací občanů k investicím do opatření zaměřených na zmírňování rizik by mohly být koordinované změny v pojištění. Pojistné smlouvy by mohly vycházet z míry rizika a nabízet odpovídající snížení pojistného. To by mohlo pomoci dále omezit určité druhy stavebních činností a jiné aktivity zvyšující ohrožení v regionech, kde hrozí katastrofy.

Rada bude svým rozhodnutím vyzývat členské státy a Evropskou Komisi k tomu, aby posoudily důvody nedostatečného využívání dostupných finančních prostředků EU v oblasti prevence katastrof, zahájily kampaň na zvýšení informovanosti a zavedly zjednodušené postupy s cílem více využívat tyto finanční prostředky.

Tato iniciativa je projevem celkové snahy EU řešit katastrofy velkého rozsahu. V tomto kontextu není náhodou, že Rada ministrů vnitra přijala v pondělí 8. listopadu 2010 doporučení směřující k lepšímu zvládnání hrozeb.

„My tuto problematiku nepřestáváme sledovat ani na okamžik! Chceme znát jakou úlohu budou v této věci hrát kraje, případně města a obce, jako samosprávné celky. Jakou pozici vyjednájí naši zemědělci! Při návštěvě našich partnerských regionů, které máme ve Francii a Polsku, se nám podařilo vyjednat podporu pro naše návrhy a v příštím roce musíme učinit další konkrétní kroky,“ říká člen Rady Pardubického kraje Václav Kroutil.

ZDROJ: PARDUBICKÝ KRAJ

Regionální potraviny z Pardubického kraje ochutnali ve Francii

TOURS – PARDUBICE. Na veletrhu **FERME EXPO** ve francouzském Tours, který se konal na začátku listopadu, byly mezi specialitami místních výrobců představeny také produkty firem z našeho kraje – Řeznictví a uzenářství Francouz, s.r.o., MASO EKO s.r.o. a Perník Janoš.

Účast našich vystavovatelů organizoval partnerský region Pardubického kraje – Région Centre. V rámci veletrhu se konala konference a následný workshop na téma „Certifikace regionálních potravin“ za aktivní účasti Václava Kroutila, člena Rady Pardubického kraje zodpovědného za životní prostředí, zemědělství a venkov. „Vážím si

toho, že jsme dostali ve Francii příležitost představit regionální potraviny. Nebýt ale odvahy vystavovatelů, nebyla by naše prezentace možná. Je jim třeba poděkovat za to, že jeli přes celou Evropu, aby propagovali Českou republiku a především Pardubický kraj,“ říká Václav Kroutil. Pochvalně se návštěvníci veletrhu vyjadřovali nejen na adresu našich producentů masných výrobků, ale zachutnal jim také pardubický perník.

Za účasti prezidenta Régionu Centre pana Francois Bonneau se uskutečnila první jednání radního Kroutila s marockou delegací z regionu Meknes – Tafilalet. Tento marocký kraj dlouhodobě spolupracuje s Régionem Centre a má zájem

o partnerství také s Pardubickým krajem. Slavnostní večeře k zakončení české prezentace se zúčastnila i paní velvyslankyně České republiky ve Francii Marie Chatard, která ocenila aktivní přístup Pardubického kraje v česko-francouzských vztazích.

Členové krajské delegace navštívili rovněž selské trhy ve městě Blois. V malebném údolí řeky, kde se trhy pravidelně konají, tu obdivovali přístup zemědělců, velký zájem obyvatel o produkty i perfektní organizaci.

ZDROJ: PARDUBICKÝ KRAJ
ODDĚLENÍ KOMUNIKACE
(S PŘÍSPĚNÍM ALENY HORÁKOVÉ)

Pardubický kraj se představil na FERME EXPO TOURS ve Francii

Ve francouzském Tours, v centru departmentu Indre-et-Loire v regionu Centre, se na zemědělské výstavě **FERME EXPO TOURS** představil také Pardubický kraj.

Výstavní expozice byla po celý výstavní den 6. listopadu doplněna o prezentaci Regionální potraviny a potravin ze soustavy MLS Pardubického kraje. Jednak byl vystavován perník pana Pavla Janoše, masné výrobky pana Ladislava Francouze (hradní rolka, játrová paštika, vepřová klobása, uzené hovězí maso ad.) masné výrobky MASO EKO (klobása apod.) a precílky ze Zemědělského družstva Rosice u Chrasti. Jednotlivé výrobky byly prezentovány ochutnávkou, perník byl zdoben osobně panem Janošem a návštěvníci měli možnost nákupu zdobených perníků. Na nabídce a prezentaci se podíleli všichni členové pracovní cesty. Člen Rady Pardubického kraje Václav Kroutil se společně s dalšími cca 100 hosty zúčastnil slavnostního zahájení a prošel celou výstavou. Ze strany návštěvníků byl zájem především o netradiční výrobky.

WORKSHOP

Nezávisle na zemědělské výstavě probíhal v kongresovém centru „Vinci“ workshop na téma Regionální potravina, zaměřený na prosazování regionální potraviny na trhu.

Delegace z Maroka ve svém vystoupení prezentovala zavedení jednotlivých zákonů v Maroku – zákon o autorských právech, zákon o kvalitě potravin a zákon o certifikaci potravin. Přijetím těchto zákonů - přizpůsobením legislativě evropské unie chtějí uplatnit vyprodukované potraviny mimo jiné ve Francii.

Naše delegace slovy pana radního Václava Kroutila a člena zemědělského výboru Pardubického kraje Bohuslava Lapáčka poukázala na problémy s uplatňováním regionální potraviny na trhu. Především zdůraznili, že regionální potraviny jsou vytlačovány z trhu levnými dovoзовými potravinami, které ne vždy jsou kvalitní a ne vždy je znám jejich původ. Pohovořili též o různých stupních certifikace regionálních potravin v ČR. Pan Janoš se ve svém vystoupení podělil o své praktické zkušenosti ze získávání certifikátu.

Z regionu Center zdůraznili nutnost udržení prodejnosti regionální potraviny – sýrů, kde mimo státních kontrol kvality existuje výbor na kontrolu chuti.

Na společné večeři za účasti prezidenta Regionu Centre, velvyslankyně ČR, české a marocké delegace jsme poděkovali francouzské straně za vřelé přijetí a organizovanost výstavy. Radní Kroutil na závěr pozval oba spřátelené regiony na MLS Pardubického kraje, který se uskuteční v příštím roce.

Ve všech regionech se v současnosti potýkají s problémy, jak uplatnit a prosadit regionální potraviny na trhu. Vzájemná výměna zkušeností nám naznačila další cesty jak pokračovat v řešení tohoto problému.

AUTOR: **ING. ALEŠ NEDVĚD**
ČLEN ZEMĚDĚLSKÉHO VÝBORU PARDUBICKÉHO KRAJE

Pracovní cesty do Francie ve dnech 4.–8. 11. 2010 se zúčastnili:

- Ing. Václav Kroutil, radní Pardubického kraje
- Ing. Bohuslav Lapáček, člen zemědělského výboru Pardubického kraje
- Ing. Aleš Nedvěd, člen zemědělského výboru Pardubického kraje
- Paní Alena Horáková, Destinační společnost Východní Čechy
- Pan Ladislav Francouz, Řeznictví a uzenářství Francouz, s.r.o.
- Pan Pavel Janoš s dcerou, Výrobna a prodejna perníku

Zleva Ladislav Francouz, slečna Janošová a člen výboru pro zemědělství a venkov, ekonom ZD Rosice Ing. Aleš Nedvěd.

Zleva Ing. Bohuslav Lapáček, radní kraje Centre pro zahraniční vztahy Karine Gloanec Maurin, radní Václav Kroutil a člen marocké delegace.

Jiřinky rozzářily sály zámku v Pardubicích

První zářijový víkend se uskutečnila již po deváté v prostorách zámku v Pardubicích národní výstava jiřinek. Pořádá ji specializovaná základní organizace ČZS Dagla ve spolupráci s odborem životního prostředí a zemědělství Pardubického kraje a Východočeským muzeem. Díky velmi dobré spolupráci se z ní stala tradice a její úroveň rok od roku stoupá.

Jiřinky zde vystavují členové Dagly, která sdružuje 70 pěstitelů z celé republiky. Díky velmi dobrým kontaktům s ostatními společnostmi v Evropě máme možnost zhlédnout i nové odrůdy pěstované ve světě. Jejich členové zejména z Německa, Polska a Rakouska rádi přijímají naše pozvání na tuto výstavu a jsou okouzleni prostorami, kde se koná.

Nápad uskutečnit ji v Pardubicích vznikl v roce 2001 z několika důvodů. Prvním byla ochota vedení muzea propůjčit nám své prostory, druhým dobrá poloha a dostupnost pro vystavovatele. Hlavním pak vrátit jiřinky do jejich „rodiště“. V roce 1926 tady totiž byla založena Národní jiřinková společnost a v nově budovaných Tyršových sadech se našly prostory pro jejich zkušební zahradu, která zde byla až do 80. let. V roce 1962 přešla společnost pod ČZS a vznikl název Dagla, která sdružuje pěstitele hlíznatých a cibulovitých rostlin.

Letošní ročník byl rekordním nejen co do počtu vystavovatelů a prezentovaných odrůd, ale také počtem návštěvníků. Zámecké sály ožily pestrou paletou

jiřinkových aranžmá, které byly letos obohaceny také o kolekci gladiolů z VUKOZ Průhonice.

Představilo se 19 vystavovatelů, kteří přivezli na tento „svátek jiřinek“ 4 950 květů v 767 odrůdách. Zastoupeny byly prakticky všechny druhy, takže každý návštěvník si našel ten, který má v oblíbené. Výstavu instalovalo 11 aranžérů do večerních hodin.

Slavnostní vernisáž v pátek 3. září se zúčastnil radní Pardubického kraje Ing. Václav Kroutil, ředitelka muzea Mgr. Jitka Rychlíková, předseda RR ČZS Ing. Jan Hinterholinger, za US ČZS Ing. Ivan Sádovský a zástupce rakouských jiřinkářů Hans Aulinger. Sváteční atmosféru umocnilo hudební vystoupení učitelů ZUŠ Pardubice – Polabiny.

Tak jako každoročně byla vyhlášena soutěž o poháry ve 12 kategoriích. Komise měla nelehký úkol, kvalita vystavovatelů byla na vysoké úrovni. Proběhl i křest nové odrůdy Františka Kovaříka ml. ze Zlína s názvem „THALIA“. Cenu za tuto odrůdu předal předseda Dagly ing. Jan Dvořák.

Zápisy v návštěvní knize oceňují nejen překrásné květiny, ale také umění aranžérů i souznění celé výstavy se zámeckými prostory. Křehkou krásu jiřinkových aranžmá obdivovalo během víkendových dnů 1 900 návštěvníků. Byla to zdařilá akce, dokázala dát v dnešní uspěchané době na chvíli zapomenout na všední starosti a potěšit se krásou barev a rozmanitostí „královny pozdního léta našich zahrad“.

Věříme, že se nám podaří uspořádat i příští, jubilejní desátý ročník výstavy.

Od 2. do 4. září 2011 vás rádi mezi sebou uvítáme. Zveme i ty, kteří se na výstavu zatím nedostali. Určitě nebudete litovat.

**JIŘÍ TOBIÁŠEK, ŘEDITEL VÝSTAVY
SZO ČZS DAGLA**

Kraj pomáhá v cestě zdravých a čerstvých potravin na stůl spotřebitelů

PARDUBICE – Regionální potraviny se znovu dostávají na výsluní. Trnitou cestu ke spokojeným spotřebitelům jim pomáhá klesit také Pardubický kraj, který se podílí na organizaci soutěží výrobců tradičních kvalitních domácích potravin a podporuje i další akce směřující k podpoře výrobků našich zemědělců a potravinářů. Mezi takové události patří od poloviny října také Selské trhy, které pořádá Pardubický pivovar ve spolupráci s Regionální agrární komorou Pardubického kraje.

„Jsem nesmírně rád, že se díky Selským trhům dostávají ke spotřebitelům kvalitní a čerstvé výpěstky ryze českého původu pocházející navíc převážně z našeho regionu. Nabídka těchto produktů

pomáhá nejen k ozdravení stravy, ale zároveň posiluje soudržnost s naším venkovem a prací zemědělců,“ soudí krajský radní zodpovědný za životní prostředí, zemědělství a venkov Václav Kroutil.

Na Selských trzích, které se až do předvánoční doby konají každou sobotu mezi osmou a čtrnáctou hodinou v prostorách pardubického pivovaru, nabízejí své zboží producenti ovoce, zeleniny, mléčných a masných výrobků, ryb, pečiva a dalších poctivých českých potravin či rukodělných výrobků. „Doufám, že se budou naše trhy návštěvníkům i prodejčům líbit a budou se k nám vracet. Naší snahou je nabídnout lidem zdravé a kvalitní regionální zboží a současně otevřít

prostory pivovaru veřejnosti a představit část produkce našich piv a limonád,“ řekl ředitel Pardubického pivovaru Jan Kvasnička.

ODDĚLENÍ KOMUNIKACE

I v lesích se musí hospodařit

Nezastavitelný vývoj lidské společnosti způsobil, že převaha obyvatel ČR i jinde v Evropě žije dnes ve městech a venkov se pozvolna vylidňuje. Tuto skutečnost způsobila zejména nabídka pracovních příležitostí ve městech, která vysoce převyšuje možnosti zaměstnání na venkově a dále pak určitý větší komfort bydlení ve městech s širokým zázemím pro život, ať již ve formě škol, lékařské péče, služeb či zájmového využití. Důsledkem tohoto jevu vyrůstá nová generace obyvatel, která se silně vzdálila přirozenému životu na českém venkově a do jisté míry nechápe některé nutné procesy, které jsou pro zachování přírody a krajiny a života na venkově nezbytné. A tak v mnoha případech tito lidé ještě pochopí důležitost hospodaření na polích a dalších zemědělských půd, avšak hospodaření v lesích jim připadá jako zbytečné, neboť poslání lesů chápou pouze jako místo odpočinku a uplatnění svých volnočasových aktivit. Pravda je však poněkud jiná a bez řádného hospodaření v lesích by jejich existence byla v krátké době ohrožena.

Lesní hospodářství je založeno na třech základních pilířích – jsou jimi pilíř ekonomický, sociální a environmentální. Přičemž trvale udržitelné hospodaření je možné pouze při fungování všech těchto principů. Produkční (ekonomická) funkce, pokud je řádně zhodnocena, umožňuje zafinancování ostatních dvou funkcí, které již laická veřejnost dokáže ocenit, avšak proti produkční funkci mnohdy z neznalosti vystupuje. Názory, že si plošně příroda ve všem pomůže, jsou scestné neboť již několik století přírodu, konkrétně les, člověk aktivně ovlivňuje a například Šumava je názornou ukázkou tragického selhání ponechání přírodních procesů bez usměrnění člověkem.

Po roce 1989 došlo vlivem nových zákonů k restitučním procesům, které navrátily vlastnické právo k lesům i soukromým vlastníkům, městům a obcím. V pozdějších letech došlo i k restituci lesních družstev obcí a s činností jednoho takového družstva bych vás chtěl v krátkosti seznámit.

Jedná se o Lesní družstvo Vysoké Chvojno (dále jen LD), které svojí historií sahá až do roku 1930, kdy obce bývalého okresu Holice zakoupily majetek zestátněný pozemkovou reformou markraběti A. Pallavicinimu. V současné době LD tvoří 16 měst a obcí zmíněného regionu a společně vlastní cca 5 000 ha převážně lesní půdy a malou část půdy zemědělské a rybníků. K tomuto majetku patří i cca 20 budov, převážně hájenek, dvě přírodní rezervace a Arboretum ve Vysokém Chvojně. Za účelem komplexního obhospodařování svého majetku si obce v roce 1995 vytvořily vlastní firmu, Lesní družstvo Vysoké Chvojno s.r.o. Tato firma je 100% ovládána obcemi, které tak mají plnou kontrolu nad jejím hospodařením a vztah mezi firmou a obcemi je řešen nájemní smlouvou. Na základě této nájemní smlouvy obce pravidelně získávají sjednané nájemné, které pro mnohé tvoří významnou položku příjmu obecního rozpočtu. Dalším druhotným příjmem obcí jsou výnosy z daní, které společnost pravidelně odvádí. Významným faktem je i možnost obcí přímo ovlivňovat tvář a rozvoj krajiny ve svém okolí včetně komplexního územního plánování. LD je ve svém regionu významným zdrojem pracovních příležitostí, které poskytuje pro cca 45 vlastních zaměstnanců a dále pak pro desítky drobných živnostníků z regionu. Hospodaření LD je skutečně komplexní a tak kromě lesnických činností zakončených

prodejem dřevní hmoty LD dále pravidelně dodává na trh další produkty, a to zejména zvěřinu z vlastních honiteb, ryby, vánoční stromky, ozdobnou klest a umožňuje obyvatelstvu zásobování palivem ze zdrojů vlastních či ze samovýrob.

LD dále nabízí dalším drobným vlastníkům lesa poradenskou činnost, provádění jednotlivých lesnických prací, výkup dřevní hmoty, případně i péči o veřejnou zeleň. K aktivitám LD patří i zvýraznění některých rekreačních funkcí lesa a za tímto účelem byla provedena například úprava informačního systému v Arboretu ve Vysokém Chvojně, zřízení zoo koutku ve Vysokém Chvojně zejména po malé návštěvnosti, zbudování systému odpočinkových míst s altány a vybavení vstupů do lesa a dalších významných míst informačními tabulemi. V blízké době směřuje LD svoje aktivity v této oblasti k přestavbě vilky „Zámeček“ u Vysokého Chvojna na menší penzion se zázemím pro poplatkové lovce a rybáře a dále pak pro školení lesní pedagogiky směřované ke školní mládeži. V roce 2011 k tomuto sídlu bude vybudována naučná stezka se začátkem u Muzea Emila Holuba v Holicích přes obec Podlesí kolem rybníku Hluboký na Vysoké Chvojno. K vybudování této stezky budou využity dotace z MAS Holicko, již je LD členem.

LD zcela určitě není úplně bezchybným subjektem hospodařícím v lesích a zcela jistě příkladem komplexního obhospodařování lesa s maximálním využitím všech jeho funkcí a je důkazem že i obecní podniky mohou dobře prosperovat a svým vlastníkům přinášet užitek. Pokud více majetků bude hospodařit takovýmto trvale udržitelným způsobem, nemusí mít naše veřejnost o budoucnost lesů obavy.

RADOMÍR CHARVÁT, STAROSTA OBCE NOVÁ VES

Pardubické Selské trhy u lidí bodují

Je sobota 16. října. Stovky lidí od časného rána směřují na historicky první Selské trhy do areálu Pardubického pivovaru. Originální produkty původem z regionu jim ve stáncích nabízí pětáctýřicet prodejců. Zájem je o ovoce, zeleninu včetně BIO výpěstků, mléčné výrobky, koží sýry a kosmetiku, maso a uzeniny, pečivo, perníky, ryby, koření nebo rukodělné výrobky.

Tak to vypadalo na akci, kterou ve spolupráci s Pardubickým pivovarem připravila Regionální agrární komora. Dává prostor

výrobčům a pěstitelům, kteří garantují kvalitu a zároveň chtějí v krajském městě společně založit tradici přímého prodeje formou nových Selských trhů. Podle stánkařů i kupujících se záměr vydařil a živé tržiště v areálu oblíbeného pivovaru u zákazníků zabodovalo. Pojetí Selských trhů ocenili i regionální prodejci.

Dosavadních pět trhů provázel i kulturní program a zábava pro děti. Právě rodiny s dětmi patří mezi pravidelné návštěvníky prodejní akce. Ve stáncích s občerstvením mohou ochutnat krajové speciality

a nechybí ani nabídka zlatavého moku z pivovaru Pernštejn.

Selské trhy zakončí 4. prosince „Mikulášská nadílka“. Pořadatelé do budoucna chystají rozšíření sortimentu a už v příštím roce budou Selské trhy obnoveny v období Velikonoc. Akce, která znamená nové spojení regionálních producentů a pěstitelů se zákazníky, má podporu Pardubického kraje.

ING. VANDA REKTORISOVÁ
ŘEDITELKA REGIONÁLNÍ AGRÁRNÍ KOMORY
PARDUBICKÉHO KRAJE

Místní akční skupina SVITAVA

byla založena z iniciativy starostů obcí Mikroregionu Svitavsko a Mikroregionu Brněnec jako občanské sdružení na valné hromadě 24. března 2006. MAS má působnost na území obou mikroregionů, které zaujímá plochu 332 km² s více jak 30 tisíci obyvateli bydlícími ve 27 obcích, mezi nimi městy Svitavy a Březová nad Svitavou.

Název MAS vyplynul z orientace území, které leží převážně při toku řeky Svitavy. Zemědělsky jde o obilnářsko-bramborářskou oblast; obecně jde o region průmyslově zemědělský. Povrch území je členitý, když rozmezí nadmořské výšky činí od 356 m na jihu až po 670 m na Svitavské pahorkatině, která předznamenává známější Českomoravskou vysočinu. Vyniká bohatostí lesních ploch, které pokrývají 30 % území a zásobami pitné vody, které jsou využívány pro zásobování města Brna. Krajina je vhodná pro cykloturistiku i pěší turistiku a relaxační pobyty v přírodě.

Zpočátku k rozvoji činnosti MAS pomohl Pardubický kraj, který poskytl prostředky na nákup základního elektronického vybavení, na vypracování Rozvojové regionální strategie území v roce 2007 a pak i Strategického plánu Leader v roce 2008. Na podkladě tohoto plánu pak byla MAS Svitava ministrem zemědělství zařazena do skupiny MAS dodatečně vybraných k podpoře v rámci Programu rozvoje venkova s omezenější alokací.

MAS Svitava po výběru vyhlásila v roce 2009 svou první a letos druhou Výzvu k podávání projektů v rámci sedmi fichí, které jsou charakterizovány následujícími názvy: 1 – Rozvoj zemědělských podniků (k opatření PRV I.1.1.1.), 2 – Lesní bohatství na Svitavsku (I.1.2.1.),

3 – Podnikatelské aktivity v cestovním ruchu (III.1.3.), 4 – Infrastruktura obcí to vyžaduje (III.2.1.1.), 5 – Zlepšení kvality života obyvatel vesnic (III.2.1.2.), 6 – Kulturní dědictví svitavského venkova (III.2.2.) a 7 – Vzdělávání pro rozvoj podnikání a zlepšení kvality života na venkově (III.3.1.).

V první výzvě bylo přijato 11 projektů a 6 z nich bylo vybráno k realizaci. Z nich jsou nyní již dokončeny projekty Dětské hřiště (žadatel Obec Radiměř) a Oprava hřbitovní zdi ve Vendolí, I. etapa – zastřešení (žadatel Římskokatolická farnost Vendolí). Ve druhé výzvě bylo převzato rovněž 11 projektů, které byly koncem října zaregistrovány u Regionálního odboru Státního intervenčního fondu v Hradci Králové. Z nich 10 bylo vybráno k realizaci a zbývající projekt byl označen za projekt náhradní.

S vyhlášením další – třetí Výzvy k podávání projektů – se počítá v dubnu 2011 s tím, že projekty budou registrovány ve 13. kole příjmu projektů k realizaci Strategického plánu Leader (SPL) MAS Svitava. Mezitím připraví naše MAS aktualizaci svého SPL a u fichí č. 3 a 7 provedení změn spočívajících především ve změně bodování preferenčních kritérií tak, aby bodové hodnocení bylo u všech fichí shodné.

Navíc u fiche č. 3, která zahrnuje aktivity v cestovním ruchu míníme přistoupit k rozšíření zaměření projektů s ohledem na předpokládané změny Pravidel IV.1.2. (Samostatné přílohy 9), které mají platit od roku 2011. V rámci podpory cestovního ruchu půjde nově o rozšíření dosavadního záměru a) ve formě podopatření, v němž budou doplněny nové aktivity, jako budování rozhleden nebo tzv. dalších tématických stezek.

Potenciální žadatele o dotační podporu jejich projektových záměrů z regionu působnosti MAS Svitava tímto na změny a předpokládané dubnové vyhlášení třetí výzvy k podávání projektů upozorňujeme a doporučujeme jim sledovat webovou stránku MAS Svitava na adrese www.massvitava.tym.cz.

Zvláště bychom přivítali větší zájem a odvahu žádat o dotace u zemědělských podnikatelů, byť s ohledem na poměrně nízký objem alokace dotačních prostředků naší MAS, může jít jen o investice spíše drobnější nebo strojní povahy. Mírně jim zaručit, že žádosti podané prostřednictvím našeho občanského sdružení, se setkají s daleko menší konkurencí, nežli žádosti podávané individuálně přes SZIF. Jsme připraveni podávat informace a zodpovídat dotazy, nejlépe prostřednictvím e-mailu na massvitava@svi.cz.

Zastřešení hřbitovní zdi na památkovém objektu ve Vendolí, investor Římskokatolická farnost Vendolí.

Nové dětské hřiště u fotbalového hřiště v obci Radiměř.

Místní akční skupina HOLICKO, o.p.s.

Místní akční skupina Holicko o.p.s. vznikla v březnu 2007 za účelem rozvoje území Holicka na bázi programu LEADER. V roce 2009 byl Strategický plán LEADER MAS Holicko vybrán MZe k podpoře. Na jeho základě budou území Holicka poskytovány finanční prostředky ve výši cca 3 mil. Kč v každém roce od 2009 do 2013 na podporu malých investičních projektů realizovaných konečnými příjemci.

MAS Holicko v roce 2011 předpokládá vyhlásit 2 výzvy k předkládání žádostí o dotaci (jaro, léto). Podporovány budou investiční projekty zaměřené na těchto 5 oblastí (fichí):

Volný čas aktivně

Fiche 1 je určena pro veřejný sektor (obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob, církve) za účelem obnovy, modernizace, vybavení, event. i novostavby zařízení (ideálně vícefunkčních) pro kulturu, společenské využití, spolkovou činnost a sport.

Zelená pro mikropodnikatele

Cílem fiche 2 je pobídka nezemědělským podnikatelům kategorie mikropodniku. Předmětem jsou investice na přebudování objektů, event. i novostavby, dále investice do modernizace a pořízení nového vybavení a technologií provozoven mikropodniků.

Holicko – kraj cest a Emila Holuba

Fiche 3 je určena pro nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob, zemědělské subjekty a podnikatelské subjekty s činností v cestovním ruchu max. 2 roky k doplnění sítě cest, cyklotras a hippostezek, které propojí místa přírodních zajímavostí, památek a místa agroturistické nabídky. Síť bude doprovázena cílenou drobnou turistickou architekturou a značením (odpočívadla, informační tabule, směrovky, dětské prolézačky) v jejímž podtextu bude génius loci Holicka – cestovatel Dr. Emil Holub, přírodní zajímavosti a památky. Součástí je také obnova a turistické dovybavení památek a zajímavostí regionu.

Venkov – balzám pro města

Cílem fiche 4 je pobídka zemědělským subjektům i jiným podnikatelským subjektům s činností v cestovním ruchu max. 2 roky za účelem vybudování zařízení pro nabídku agroturistických služeb (ubytování v soukromí, agropenzion, práce na statku, občerstvení, ukázka výroby a prodej místních produktů, jízda na koni, rodinný pivovar apod.).

Les a příroda pro lidi

Předmětem fiche 5 je umožnit vlastníkům a subjektům hospodářícím v lese usměrnění a zatraktivnění rekreačního využití lesa v koordinaci s jeho hospodářským

využitím. Podporováno bude značení a úprava cest a výstavba doplňkové architektury a odpočívadel (tělocvičny v přírodě, informační a naučné tabule, rozvoj arboreta, farmářský koutek atd.).

**Podrobnější informace Vám poskytne manažerka MAS Holicko
Ing. Michaela Kovářová,
telefon: 775 302 057,
e-mail: mas.holicko@seznam.cz,
michaela.kovarova@institutpr.eu.**

**Informace lze také získat v sídle MAS Holicko o.p.s.,
Holubova 1, 534 01 Holice,
případně na internetových stránkách
www.holicko.cz.**

Střední zemědělská škola v Lanškrouně

Dolní Třešňovec 17, 563 22 Lanškroun, tel./fax: 465 321 098
e-mail: info@szes-la.cz, www.szes-la.cz

- Máte rádi zvířata?
- Chcete o ně správně pečovat?
- Je vám blízké zemědělství?
- Baví vás kynologie?
- Víte, co je to agroturistika?
- Chcete se naučit pracovat s koňmi?
- Veterinářství
- Agropodnikání
- Ekonomika a podnikání

Zaujaly vás otázky? Pokud ano, přijďte se za námi podívat. Těšíme se na vás!

Den otevřených dveří: 22. 1. 2011, program: 9.00–13.00 hod.

**Otevíráme kurz
pro výkon obecných
zemědělských
činností –
i dálkové studium**

Kdo stojí za desítkou nových projektů na ORLICKU?

Rekonstrukce Divišova divadla v Žamberku, nová komunikace v Horní Lipce, vybavení jezdeckého klubu v Červené Vodě, nebo zkvalitnění rodinného centra Pohoda...

...nejen tyto, ale dalších třináct projektů v regionu Orlicko bylo v letošním roce zrealizováno díky dotaci zprostředkované občanským sdružením v Žamberku – Místní akční skupinou Orlicko.

„V celkových číslech tak byly v regionu zrealizovány projekty v hodnotě 15 672 617 korun“, uvedla manažerka sdružení, Ing. Ivana Vanická. Dále doplnila, že se jedná o projekty z první vyhlášené výzvy, která proběhla v roce 2009.

Podpořené projekty i zkušenosti žadatelů:

Seznamte se s 17 zrealizovanými projekty i zkušenostmi žadatelů s administrací dotací prostřednictvím MAS ORLICKO.

NEZISKOVÉ ORGANIZACE A OBCE

Obec Studené

Poskytnutá dotace:
520 813 Kč
Rekonstrukce místní komunikace

Obec Mistrovice

Poskytnutá dotace:
806 391 Kč
Zateplení tělocvičny a výměna oken

Jezdecký klub Červená Voda

Poskytnutá dotace:
360 000 Kč
Vybavení jezdeckého klubu

Obec Helvíkovice

Poskytnutá dotace:
798 426 Kč
Rekonstrukce hřbitovní zdi

Město Králíky

Poskytnutá dotace:
700 000 Kč
Rekonstrukce místní komunikace v obci Horní Lipka

Obec Lukavice

Poskytnutá dotace:
451 350 Kč
Zřízení parkoviště v areálu TJ Lukavice

Obec Pastviny

Poskytnutá dotace:
692 958 Kč
Modernizace místních komunikací

Občanské sdružení CEMA Žamberk

Poskytnutá dotace:
491 673 Kč
Zkvalitnění prostor Rodinného centra Pohoda

Městys Kunvald

Poskytnutá dotace:
698 209 Kč
Rekonstrukce povrchu komunikace

Rodinný klub Domino

Poskytnutá dotace:
408 402 Kč
Sportoviště pro děti a mládež – Skatepark Klášterec nad Orlicí

Obec Kameničná

Poskytnutá dotace:
800 000 Kč
Revitalizace zpevněných ploch

Město Žamberk

Poskytnutá dotace:
900 000 Kč
Divišovo divadlo – sedačky

Sbor dobrovolných hasičů Nekoř

Poskytnutá dotace:
412 731 Kč
Rekonstrukce klubového zázemí SDH Nekoř

VEMAS a.s.
Poskytnutá dotace: 749 444 Kč
Rekonstrukce ustájení prasat – I. etapa

Vemas a.s.
Ing. Jan Bartoš, prokurista

V loňském roce byla podpořena Vaše žádost o dotaci prostřednictvím MAS ORLICKO. Co bylo předmětem žádosti a jaká Vám byla přislíbena dotace?

Předmětem žádosti byl projekt na rekonstrukci ustájení prasat, konkrétně se jednalo o výměnu hrazení ve třech výrobních halách v celkovém nákladu 1,5 mil. Kč. Na základě předložené dokumentace nám byla přislíbena dotace ve výši 50 % způsobilých výdajů.

Kde jste se vůbec dozvěděli o možnosti podat si žádost o dotaci u MAS ORLICKO?

O této organizaci a její činnosti jsme se dozvěděli z místního deníku Žamberské listy, o možnosti získat dotaci na rekonstrukci ustájení nás informoval předseda představenstva naší a.s.

Zpracovávali jste si žádost o dotaci sami, nebo dodavatelsky?

Žádost pro nás zpracovala společnost RE-DEA Žamberk s.r.o.

Čerpáte i další dotace ze SZIF, nebo jiných fondů? Pokud ano, můžete porovnat možnost čerpání dotace prostřednictvím MAS ORLICKO a podání žádosti přímo na SZIF?

Pravidelně každým rokem žádáme o dotaci na uhynulá zvířata a na pojištění. Z důvodu menší administrativní náročnosti si tyto žádosti zpracováváme a podáváme sami. Projekt rekonstrukce ustájení je pro nás prvním projektem realizovaným ve spolupráci s MAS Orlicko, velikou výhodou je osobní konzultace s odborníky z MAS přímo v našem městě a v závěru i jejich účast na jednání se SZIF v Hradci Králové.

Co by jste vzkázal těm, kteří váhají, zda si podat žádost o dotaci?

Ničeho se neobávejte a zkuste to, při současné krizi v zemědělství se projekty bez finanční podpory velmi těžko realizují.

Kunvaldská a.s.
Poskytnutá dotace: 350 000 Kč
Boudy pro telata

Kunvaldská a.s.
František Hrabáček,
předseda představenstva a.s.

V loňském roce byla podpořena Vaše žádost o dotaci prostřednictvím MAS ORLICKO. Co bylo předmětem žádosti a jakou jste obdrželi dotaci?

Jedná se o nákup 80 ks boudek pro telata, dotaci jsme zatím neobdrželi, proběhla kontrola SZIFu a čekáme na výsledek. Pokud vše dopadne dobře, měli bychom dostat 50 % z pořizovací ceny, tj. 350 tis. Kč.

Kde jste se vůbec dozvěděli o možnosti podat si žádost o dotaci u MAS ORLICKO?

Na úřadě Městyse Kunvald.

Zpracovávali jste si žádost o dotaci sami, nebo dodavatelsky?

Částečně dodavatelsky, částečně sami.

Čerpáte i další dotace ze SZIF, nebo jiných fondů? Pokud ano, můžete porovnat možnost čerpání dotace prostřednictvím MAS ORLICKO a podání žádosti přímo na SZIF?

Čerpáme, ale zatím neinvestiční, což se nedá porovnávat. Určitě ale pozitivní je získání prvotní informace o možnosti čerpání nějaké dotace přes MAS ORLICKO, vlastně jste nás upozornili, že si „na něco můžeme sáhnout.“

Co by jste vzkázal těm, kteří váhají, zda si podat žádost o dotaci?

Ať si dodají odvahy a určitě neváhají, ale musí se připravit na delší administrativní cestu.

Pavel Kaplan
Poskytnutá dotace: 143 065 Kč
Rekonstrukce střechy stodoly – výměna střešní krytiny

Pavel Kaplan,
zemědělský podnikatel

V loňském roce byla podpořena Vaše žádost o dotaci prostřednictvím MAS ORLICKO. Co bylo předmětem žádosti a jakou jste obdrželi dotaci?

Rekonstrukce střechy stodoly, 60 % = 143 065 Kč.

Kde jste se vůbec dozvěděli o možnosti podat si žádost o dotaci u MAS ORLICKO?

Internetové stránky MAS Orlicko.

Zpracovávali jste si žádost o dotaci sami, nebo dodavatelsky?

Sami.

Čerpáte i další dotace ze SZIF, nebo jiných fondů? Pokud ano, můžete porovnat možnost čerpání dotace prostřednictvím MAS ORLICKO a podání žádosti přímo na SZIF?

Ano, čerpal jsem další dotace ze SZIF. Podáním žádosti přímo na SZIF dokládáte méně příloh.

Co by jste vzkázal těm, kteří váhají, zda si podat žádost o dotaci?

Doporučuji požádat o dotaci, získáte zkušenosti s administrací žádosti, zajištění úvěru na realizaci, a zkušenosti s jednáním s lidmi, doporučuji pracovníky MAS Orlicko, kteří Vám vždy odborně poradí, při získání potřebných informací.

ZESPO CZ s.r.o.

Poskytnutá dotace: 175 000 Kč
Modernizace ustájení telat

CO PŘIPRAVUJEME

Na jaře příštího roku se podnikatelům v zemědělství otevře další příležitost k předkládání žádostí a to v rámci připravované jarní výzvy (předpokládaný termín vyhlášení únor–březen 2011). Základní informace o připravované výzvě uvádíme níže:

Příjemci dotace:

- Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, který podniká

v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

- Podnikatelský subjekt, který je z převážné většiny vlastněn zemědělskými prvovýrobcí a předmětem jeho činnosti je poskytovat práce, výkony nebo služby, které souvisejí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých se využijí prostředky nebo zařízení sloužící zemědělské výrobě.

Příklady vhodných výdajů:

- Modernizace chovu přežvýkavců (či dalších hospodářských zvířat), například: rekonstrukce staveb či novostavby (stáje, dojírny...), technologie pro živočišnou výrobu (technologie pro chov skotu, ovcí, koní...), zařízení pro vytápění biomasou (kotle), nebo
- Modernizace rostlinné výroby, například: rekonstrukce staveb a novostavby pro skladování rostlinných produktů, pro jejich zpracování či pěstění, zařízení pro zpracování rostlinných produktů za účelem přípravy energetických surovin (peletizační zařízení, kotle).

Dotace je poskytována ve výši až 60 %!
Doporučená maximální výše dotace činí 500 000 Kč.

V kanceláři MAS ORLICKO v Divišově ulici v Žamberku se můžete zdarma kdykoliv informovat ohledně možnosti čerpání dotací a konzultovat případné dotazy.

Kontakty:

Tel.: 465 611 150

Místní akční skupina ORLICKO

Mobil: 734 318 889

Divišova 669

www.mas.orlicko.cz

564 01 Žamberk

Koncem roku vydá MAS ORLICKO také informační noviny, ve kterých se mimo jiné budete moci seznámit se všemi 50 podpořenými projekty, včetně poskytnutých dotací a přečíst si rozhovory s podpořenými žadateli. Noviny si budete moci bezplatně vyzvednout na své obci, nebo v kanceláři MAS.

AgroKonzulta Žamberk s.r.o.

Lely
Dieci
Mayer
Jeantil
Horsch
Murska
Müthing
Junkkari
Tecnomat

SLUŽBY PRO ZEMĚDĚLCE

- PRODEJ A SERVIS ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY
- PESTICIDY PRO ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A ZAHRÁDKÁŘE
- VÝKUP A PRODEJ ZEMĚDĚLSKÝCH KOMODIT
- KONZERVAČNÍ PŘÍPRAVKY, PLACHTY, VAKY, APLIKÁTORY
- MLÉČNÉ NÁHRAŽKY
- ZEMĚDĚLSKÉ PORADENSTVÍ
- SOFTWARE PRO VÝŽIVU ZVÍŘAT
- POČÍTAČOVÉ KURZY A ŠKOLENÍ
- PRODEJ VÝPOČETNÍ TECHNIKY VČETNĚ MONTÁŽE SÍTÍ

www.agrokonzulta.cz

tel. : 465 676767

e-mail : agrokonzulta@agrokonzulta.cz

VÍTEJTE I VY, Železnohorský region

MAS Železnohorský region (dále jen MAS ŽR) je občanské sdružení podporující celkový rozvoj regionu realizací projektů aplikací metody LEADER. **Nejdůležitějším úkolem občanského sdružení je však navázat na přerušovaný dialog všech obyvatel na venkově a koordinovat jednotlivé akce subjektů tak, aby byly ve vzájemné shodě.** Železnohorský region byl založen již v r. 2005. Mezi členy občanského sdružení patří 5 mikroregionů (62 obcí), 22 podnikatelských subjektů, 11 neziskových organizací a množství dobrovolníků. Administrativní centrum se nachází v informačním centru Heřmanově Městci.

Rozvoj regionu v oblasti s nejšířším potenciálem, venkovské turistiky, jde ruku v ruce s ochranou přírody, ekologickou výchovou, posílením místního patriotismu, obnovou přirozených center obcí, diverzifikací zemědělských činností, zvyšování kvality služeb a návratem k tradiční životním hodnotám a jejich formám.

Aktivity občanského sdružení nejsou předeem vymezeny a stále se rozvíjí dle potřeb regionu. **Realizace Strategického plánu LEADER „Návrat ke kořenům“** se skládá z výběrů a realizace projektů jednotlivých žadatelů na území MAS ŽR z Program rozvoje venkova 2007–2013, osa IV. LEADER. K tomu se váže potřebná administrace spojená s koordinační a poradenskou činností. Od r. 2009 bylo úspěšně zrealizováno na území MAS ŽR 10 projektů a 12 schválených projektů čeká na realizaci v r. 2011. MAS ŽR každým rokem vypisuje výzvu pro žadatele. **Realizace vlastních aktivit** probíhá především v oblastech celkové propagace regionu jako funkčního celku a podpory aktivit v oblasti cestovního ruchu a rozvoje venkovských sídel a areálů. Tyto důležité aktivity by nemohly probíhat bez dotační podpory Pardubického kraje. Každoroční dubnová **4denní akce Dny Železnohorského regionu** prezentuje území regionu společně s členskými subjekty. Na podporu kultury, tradic a odbytu místních produktů je spolupřátána každoroční červnová akce **Tradice Železnohorského regionu** a zářiová akce **Babí léto na Železných horách**. Místní patriotismus posilují i pořádané

soutěže: **Velké razítková soutěž, fotosoutěž na téma „Postřehy ze Železnohorského regionu a „Putování za pověstmi Chrudimska-Hlinecka“.** Zásadní nejnovejší aktivitou je vytvoření **Programů pro školy v rámci mimoškolní výuky**, která volně navazuje na již funkční akce Sestav si plán výletů a Putování za poznáním Železnohorského regionu. Programy budou distribuovány školám místním i z okolí. Vychází z rámcových vzdělávacích plánů a nabízí široké možnosti mimoškolní výuky přímo v terénu s praktickými ukázkami jak v přírodě, tak v historických centrech a podnikatelských areálech. V rámci účasti již ve II.ročníku evropské soutěže **EDEN** se Železnohorský region prosadil mezi začínajícími regiony v oblasti koncepčního rozvoje cestovního ruchu projektem **Z potůčku potok, z říčky řeka** a informace o jeho zajímavostech se staly součástí celorepublikové prezentace materiálů agentury Czechtourism.

V letním období proběhla celorepubliková kontrola činnosti místních akčních skupin. **MAS Železnohorský region byla vysoce hodnocena, zařazena mezi nejlépe pracující MAS v České republice a oceněna ministrem zemědělství,** především s ohledem na vysoký stupeň dobrovolnické práce všech zúčastněných, za šíří vlastních aktivit mimo realizaci Strategického plánu LEADER a za prohlubování

spolupráce mezi občanským sdružením, školami, podnikateli a dalšími subjekty v regionu.

V rámci spolupráce s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze se rozšířil na území MAS ŽR projekt **E-senior** – studium aktivních seniorů formou interaktivních přednášek v rámci Virtuální Univerzity třetího věku. Ve spolupráci se členem Železnohorského regionu **Obcí Čepí**, jenž je nositelem projektu Regionální škola obnovy a venkova, se uskutečnily akce: **zahraniční vzdělávací seminář na území MAS Dolní Morava, Slovenska a LEADER regionu v Maďarsku** a **seminář Příklady dobré praxe** pro obce do 500 obyv. v rámci využití PRV 2007–2013.

MAS ŽR má 8 partnerských MAS v České republice, se kterými si aktivně vyměňuje zkušenosti a spolupracuje v rámci PRV 2007–2013, osa IV. Projekty spolupráce, je členem Národní sítě MAS ČR a Celostátní sítě pro venkov Pardubického kraje.

Veškeré aktivity, informace o projektech a kalendáře akcí jsou pravidelně zveřejňovány na www.maszr.oblast.cz a v každoročním podrobném zpravodaji.

KATEŘINA KOREJTKOVÁ
MANAŽERKA ŽELEZNOHORSKÉHO REGIONU

Záměry Krajského informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

CÍL:

- Bezplatné poskytování informací různými způsoby, především elektronickými formami komunikace

TÉMATY POSKYTOVANÝCH INFORMACÍ:

- Uplatňování principů společné zemědělské politiky
- Rozvoj venkovského prostoru
- Náležitá aplikace zákonných požadavků a dodržování zásad správné zemědělské praxe
- Ochrana spotřebitelů (potravinová bezpečnost)

FORMY POSKYTOVANÝCH INFORMACÍ:

- Internet, e-mail, SMS
- Dopis, informační letáky
- Osobní kontakt (semináře, konzultace)

INFORMAČNÍ PODPORA KIS PARDUBICE:

- Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha (ÚZEI)

Adresy středisek Krajského informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Pracoviště Chrudim

Poděbradova 909, 537 01 Chrudim, II. patro č. dv. 214 a 215
Ing. Vanda Rektorisová, MSc.
tel.: 469 622 390, e-mail: oakcr@chrudim.cz

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Tvardkova 1191, 562 01 Ústí nad Orlicí, I. patro č. dv. 210
Václav Koblížek, tel.: 465 553 267, e-mail: agr.kom@wo.cz

Pracoviště Svitavy

Olomoucká 26, 568 02 Svitavy, I. patro č. dv. 32
Ing. Josef Gracias, tel.: 461 531 724, e-mail: aksv@nexta.cz

Pracoviště Pardubice

Boženy Němcové 231, 530 02 Pardubice, II. patro budovy
Ing. Jarmila Vlasáková, tel.: 466 330 872, e-mail: oakpa@volny.cz

Pracoviště Asociace soukromých zemědělců regionu Pardubice a Chrudim

Ing. Arnošt Pleskot, Čepí 17, 533 32 Čepí
tel.: 466 971 070, e-mail: statek.pleskot@tiscali.cz

Pracoviště Asociace soukromých zemědělců regionu Svitavy a Ústí nad Orlicí

Josef Tměj, Sebranice 315, 569 62 Sebranice
tel.: 461 745 202, e-mail: joseftmej@seznam.cz

Na jednotlivých regionálních střediscích získáte mnohé potřebné informace k zemědělské problematice. Můžete se zde i zaregistrovat do Krajského informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje.

Informace z Krajského informačního střediska pohodlně a zdarma!

Pokud nejste zaregistrovaní, zaregistrujte se bezplatně v KIS a objednejte si zaslání informací!

Registrační list v e-podobě je na www.agrovenkov.cz.

Příhlášku zašlete buď poštou na adresu:

Agrovenkov, o.p.s., Tvardkova 1191, 562 01 Ústí nad Orlicí
tel.: 465 553 267, mobil: 731 471 711
nebo elektronicky na agrovenkov.uo@tiscali.cz.

Vaše rozhodování bude efektivnější a spolehlivější!
Budete o všem vědět včas a zdarma!

Ing. Vladimír Šabata
ředitel
AGROVENKOV o.p.s.

Ing. František Smítal
redakční rada KIS
AGROVENKOV o.p.s.

Na internetovém portálu www.agrovenkov.cz v oddíle Zemědělské komodity mohou registrovaní uživatelé využít KOMODITNÍ BURZY pro prodej a nákup svých produktů.

Na internetovém portálu www.agrovenkov.cz v oddíle Legislativa najdete českou i evropskou legislativu týkající se zemědělství a venkova. Česká legislativa je v plném posledním znění s barevným označením změn. Vybranou legislativu je možno registrovaným uživatelům na požádání zaslat v elektronické podobě.

Ceník inzerce ve Zpravodaji Agrovenkova o.p.s.

Velikost inzerátu Cena

A6	500 Kč
A5	800 Kč
A4	1 000 Kč

Ceny jsou uvedeny včetně DPH.

Společnost Agrovenkov o.p.s. není plátcem DPH.

Podklady je možno dodat formou textových a grafických návrhů pouze v elektronické podobě.

Vaše inzertní sdělení bude doručeno registrovaným členům KIS Pardubice i dalším zemědělským podnikatelům v Pardubickém kraji tzn. všem právními osobám a fyzickým osobám s výměrou nad 15 ha zemědělské půdy.

Zpravodaj Agrovenkova vychází nepravidelně 3–4× ročně.

Objednávky obsahující konkrétní požadavky na zveřejnění inzerátu zasílejte na adresu:

Agrovenkov, o.p.s., Tvardkova 1191, 562 01 Ústí nad Orlicí
tel.: 465 524 214, mobil: 731 471 711
nebo elektronicky na agrovenkov.uo@tiscali.cz

DĚKUJEME VÁM
ZA SPOLUPRÁCI V UPLYNULÉM ROCE
A PŘEJEME VÁM
MNOHO OSOBNÍCH I PRACOVNÍCH ÚSPĚCHŮ,
PEVNÉ ZDRAVÍ A SPOKOJENOST
V ROCE 2011.

AGROVENKOV, O.P.S.

pf 2011

KONZUM

**JSME TU
DOMA**

Je důležité podporovat potraviny z našeho regionu. Jsou kvalitní,
dobré, za férovou cenu a pomáháme tak zachovat ekonomicko-sociální
klíma našeho kraje... Hleďte značku „Jsme tu doma“

Jsme tu doma.
www.jsme-tu-doma.cz

